

MÚSICA

La música és un element amb un valor inqüestionable en la vida de les persones. El desenvolupament tecnològic ha provocat enormes canvis quantitius i qualitius pel que fa a la creació, interpretació i difusió de la música. Per a poder gestionar aquesta massiva presència del so i la música en el nostre entorn social, cal poder reflexionar, de manera crítica, sobre la realitat sonora del nostre món.

La música a l'Educació secundària obligatòria ha de procurar el desenvolupament dels recursos intel·lectuals, afectius i socials de l'alumnat a través de tres grans àmbits fonamentals: l'escolta significativa, la interpretació vocal i instrumental i la creació musical. Aquests àmbits, que constitueixen un aprofundiment del treball iniciat a l'educació primària, es complementen amb un coneixement reflexiu de la música i el seu context i determinen els apartats en què s'organitzen els continguts curriculars.

Els objectius de la matèria es fonamenten en la concepció de la música com una pràctica i com un objecte de coneixement. La comprensió, la reflexió i la valoració de la música s'han d'imbricar i complementar amb les dimensions creatives, expressives i comunicatives de la pràctica musical, de manera que s'enriqueixin mútuament per afavorir l'aprenentatge.

La pràctica musical individual permet desenvolupar la sensibilitat personal i estètica, exercir la creativitat, enriquir la pròpia expressió i canalitzar emocions i sentiments. La pràctica musical en grup permet involucrar-se en projectes comuns, desenvolupar habilitats socials i de relació personal, assumir responsabilitats i potenciar actituds de participació i respecte. L'estudi de la música contribueix a estructurar el pensament, a conèixer, explicar i comprendre el món, i possibilita la reflexió crítica i el raonament fonamentat.

Els continguts del currículum de música parteixen d'una visió universal del fet musical, entenen que el coneixement i la valoració de la música catalana i de la música culta occidental són el punt de partida per a possibilitar la comprensió de la pluralitat musical actual i de les tradicions i cultures musicals del món. La música és un mitjà per conformar la nostra identitat personal i col·lectiva, alhora que un punt de connexió entre cultures que permet el coneixement i l'enriquiment mutu.

El desenvolupament de les competències musicals requereix un treball constant, rigorós i acurat, i una reflexió permanent sobre el propi aprenentatge i sobre la manera com es desenvolupen les tasques i les activitats musicals. Per això es planteja una continuïtat clara de l'aprenentatge musical de l'educació primària.

Competències pròpies de la matèria

Els continguts de la matèria de música desenvolupen directament les competències comunicatives i, en especial, la competència artística i cultural. Fomenten la capacitat d'apreciar, comprendre i valorar críticament diferents manifestacions culturals i musicals, per mitjà de les experiències perceptives, expressives i del coneixement de músiques de diferents cultures, èpoques i estils. Potencien, així, actituds obertes i respectuoses i ofereixen elements per a l'elaboració de judicis fonamentats respecte a les distintes manifestacions musicals, establint connexions

amb d'altres llenguatges artístics i amb els contextos social i històric als que se circumscriu cada obra.

L'orientació de la matèria, en la qual l'expressió juga un paper important, permet adquirir habilitats per expressar idees, experiències o sentiments de forma creativa, especialment presents en continguts relacionats amb la interpretació, la improvisació i la composició, tant individual com col·lectiva, que a la vegada estimulen la imaginació i la creativitat.

Aportació de la matèria a l'adquisició de les competències bàsiques

La música col·labora en el desenvolupament de la competència d'autonomia i iniciativa personal, per mitjà del treball col·laboratiu i l'habilitat per planificar i gestionar projectes. La interpretació i la composició són dos clars exemples d'activitats que requereixen d'una planificació previa i de la presa de decisions per obtenir els resultats desitjats. En les activitats relacionades especialment amb la interpretació musical, es desenvolupen capacitats i habilitats com la perseverança, la responsabilitat, l'autocrítica i l'autoestima.

La música contribueix també a la competència social i ciutadana. La participació en activitats musicals de distinta índole, especialment les relacionades amb la interpretació i creació col·lectiva que requereixen d'un treball cooperatiu, col·labora en l'adquisició d'habilitats per relacionar-se amb els altres. La participació en experiències musicals col·lectives permet expressar idees pròpies, valorar les dels altres i coordinar les pròpies accions amb les dels altres integrants del grup responsabilitzant-se en la consecució d'un resultat. El contacte amb una àmplia varietat de músiques, tant del passat com del present, afavoreix la comprensió de les aportacions de les diferents cultures i la valoració dels altres i dels trets de la societat en què es viu.

La música també contribueix de manera directa al desenvolupament del Tractament de la informació i competència digital. L'ús dels recursos tecnològics en el camp de la música possibilita el coneixement i domini bàsic del maquinari i el programari musical, els distints formats de so i d'audiovisual o les tècniques de tractament i gravació del so relacionats, entre altres, amb la producció de missatges musicals, audiovisuals i multimedia. Així mateix, afavoreix el seu aprofitament com a eina per als processos d'autoaprenentatge i la seva possible integració en les activitats d'oci.

A més, l'obtenció d'informació musical requereix de destreses relacionades amb el tractament de la informació encara que des d'aquesta matèria, mereix especial consideració l'ús de productes musicals i la seva relació amb la distribució i els drets d'autor.

La música també contribueix al desenvolupament de la competència per aprendre a aprendre, potenciant capacitats i destreses fonamentals per al aprenentatge guiat i autònom com l'atenció, la concentració i la memòria, al temps que desenvolupa el sentit de l'ordre i de l'anàlisi. D'una banda, l'audició musical necessita una escolta reiterada per arribar a conèixer una obra, reconèixer-la, identificar els seus elements i "apropiar-se" d'ella. D'una altra, totes aquelles activitats d'interpretació musical i d'entreteniment auditiu requereixen la presa de consciència sobre les pròpies possibilitats, la utilització de distintes estratègies d'aprenentatge, la gestió i control eficaç dels propis processos.

En relació amb la competència en comunicació lingüística, la música contribueix, com altres matèries, a enriquir els intercanvis comunicatius i a l'adquisició i ús d'un vocabulari musical bàsic. També col·labora a la integració del llenguatge musical i del llenguatge verbal, i a la valoració de l'enriquiment d'aquesta interacció.

Des del punt de vista de la competència en el coneixement i la interacció amb el món, la música realitza la seva aportació a la millora de la qualitat del medi ambient, identificant i reflexionant sobre l'excés de soroll, la contaminació sonora i l'ús indiscriminat de la música, amb la finalitat de generar hàbits saludables. A més, els continguts relacionats amb l'ús correcte de la veu i de l'aparell respiratori, no tan sol per aconseguir resultats musicals òptims, sinó també per prevenir problemes de salut, incideixen en el desenvolupament d'aquesta competència.

Estructura dels continguts

Els continguts de la matèria de cada curs s'organitzen en tres apartats: Escoltar i comprendre; Interpretar i crear, i Dimensió social i cultural.

En el primer curs els continguts potencien l'escolta i la interpretació musical; en el tercer curs els continguts se centren en la comprensió i la valoració, sense deixar de banda la pràctica musical (creació, interpretació, enregistrament, difusió), tenint sempre en compte la dimensió social de la música. I en el quart curs, de caràcter optatiu, s'aprofundeix en tots aquests aspectes, tot posant un èmfasi especial en la dimensió cultural de la música, transcendent l'entorn més immediat de l'alumnat.

Consideracions sobre el desenvolupament del currículum

El desenvolupament de la música a l'Educació secundària obligatòria ha de continuar mantenint en aquesta etapa plena coherència amb l'Educació visual i plàstica, com ja s'ha fet a l'educació primària, on els continguts relatius a plàstica, música i dansa com a expressions artístiques de representació d'idees i sentiments es desenvolupen de forma globalitzada.

La Música comparteix continguts amb altres matèries i caldria aprofitar aquesta transversalitat per a promoure projectes comuns i poder treballar, per exemple, l'expressió corporal amb Educació Física, l'ús dels mitjans electrònics amb Tecnologia o les competències comunicatives amb les Llengües.

Per tal de fer possible la funcionalitat dels aprenentatges, és necessari l'ús transversal i globalitzat dels coneixements i la interacció amb situacions i contextos musicals reals.

L'avaluació dels aprenentatges musicals ha d'estar orientada a determinar el grau de comprensió i d'interacció entre un context musical real i els coneixements adquirits i no pas el grau d'acumulació de coneixements. La interpretació vocal i instrumental o la creació musical han de ser avaluades amb criteris de realització i d'èxit adequats a les capacitats individuals dels alumnes, considerant la progressió i valorant el grau d'assoliment dels objectius.

La matèria de Música hauria de promoure i participar en la realització de concerts i actes musicals a l'aula, al centre i a la comunitat educativa per tal de fer possible la dimensió social i comunicativa de la pràctica musical.

Finalment, cal no oblidar que l'expressió artística, i per tant la música, pot proporcionar experiències personals úniques, que necessiten un context de relació humana i pedagògica càlid i respectuós i un espai comú on tinguin cabuda vivències personals singulars i profundes.

OBJECTIUS

La matèria de Música de l'educació secundària obligatòria té com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Utilitzar la veu, els instruments i el cos per a expressar-se musicalment de forma creativa i personal.
2. Escoltar comprensivament música d'estils, gèneres i cultures diverses, amb interès, respecte i sensibilitat estètica.
3. Conèixer l'entorn musical i cultural propi i prendre consciència de la universalitat de la pràctica musical, assumint reflexivament la diversitat de cultures i identitats musicals.
4. Conèixer i aplicar tècniques instrumentals i vocals bàsiques per a la interpretació i la creació musical i per a l'expressió corporal.
5. Participar, de forma responsable i proactiva, en activitats musicals organitzades a l'aula, el centre o la comunitat educativa afavorint la cooperació i el treball comú.
6. Reflexionar sobre la dimensió social i cultural de la música i comprendre les seves relacions amb altres àmbits artístics i amb els mitjans de comunicació.
7. Cercar i comprendre informació procedent de diferents fonts i suports per a enriquir els coneixements musicals propis, fent-ne una lectura rigorosa i reflexiva.
8. Fer ús de la tecnologia per a enriquir la percepció, l'expressió i la creació musicals, amb autonomia i esperit crític.
9. Comunicar coneixements, judicis i opinions musicals de forma oral i escrita, amb rigor i claredat, respectant les persones i els valors democràtics.
10. Valorar l'escolta, la pràctica i la creació musical com a font de gaudi, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món.

Primer curs

CONTINGUTS

Escoltar i comprendre

- Escolta atenta, escolta memorística, escolta comprensiva, escolta reflexiva i escolta creativa.
- Identificació i anàlisi auditiva d'elements significatius de la melodia, l'harmonia, el ritme, el timbre i la textura en obres i pràctiques musicals diverses.
- Classificació i discriminació auditiva dels diversos tipus de veus i instruments i de diverses agrupacions vocals i instrumentals.
- Sensibilització envers les dimensions sensorials i terapèutiques del so i de la música i consideració de la importància d'un entorn sonor saludable.
- Interès per escoltar i conèixer obres i estils musicals diversos.

Interpretar i crear

- Interpretació d'obres musicals i pràctica de l'expressió corporal i la dansa utilitzant la veu, els instruments i el cos.
- Improvisació i creació amb elements bàsics del llenguatge musical, reflexionant sobre els processos creatius i els components essencials del llenguatge musical.
- Exploració i desenvolupament d'habilitats i tècniques elementals de la veu i dels instruments musicals: afinació, precisió, dicció, fraseig i expressió.
- Lectura i escriptura de notació musical, també amb editors musicals, al servei de l'audició, la interpretació, la creació i la comprensió de la música.
- Coneixement i pràctica de pautes i hàbits d'assaig i d'interpretació individual i en grup.

Dimensió social i cultural

- Coneixement i valoració de manifestacions i obres musicals significatives del patrimoni musical català i universal.
- Utilització de fonts d'informació diverses i plurals, per al coneixement de la música.
- Coneixement dels recursos musicals que ofereix l'entorn cultural i social proper i disposició a emprar-los de forma cívica i autònoma.
- Utilització correcta del vocabulari musical específic per a descriure i explicar els components essencials del llenguatge musical.
- Valoració de la pràctica musical com a font de coneixement, d'expressió i de gaudi personal.

Continguts comuns amb altres matèries

- **Matemàtiques**
  - Anàlisi d'elements de la melodia, l'harmonia i el ritme.
- **Educació Física**
  - Pràctica de l'expressió corporal i la dansa com a part de la interpretació i creació musicals.

- **Socials**
  - Valoració de les manifestacions artístiques en la seva diversitat i complexitat.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Utilitzar l'escolta atenta per a memoritzar, comprendre i reflexionar sobre la música actual de forma personal, crítica i creativa.
- Crear, individualment o en grup, idees musicals amb la veu i/o els instruments escolars, mostrant iniciativa, creativitat i imaginació.
- Participar en la interpretació en grup d'obres musicals senzilles de forma activa i cooperativa.
- Identificar i comprendre auditivament els elements significatius de la música (la melodia, l'harmonia, el ritme, el timbre i la textura) en fragments d'obres representatives del repertori musical occidental i català.
- Identificar auditivament la correlació de la notació musical amb els elements significatius de la música.
- Identificar, en l'àmbit quotidià, els diferents usos i funcions de la música.
- Expressar una opinió raonada sobre l'experiència musical pròpia.
- Participar en projectes musicals col·lectius, mostrant bons hàbits de treball personal i de treball en equip.
- Comunicar, de forma oral o escrita, els coneixements musicals adquirits utilitzant correctament el vocabulari musical específic.

Tercer curs

CONTINGUTS

Escoltar i comprendre

- Aprofundiment en l'escolta atenta, l'escolta memorística, l'escolta comprensiva, l'escolta reflexiva i l'escolta creativa.
- Aprofundiment en la identificació i anàlisi auditiva d'elements significatius de la melodia, l'harmonia, el ritme, el timbre i la textura en obres i pràctiques musicals diverses.
- Comprensió i valoració d'obres i pràctiques musicals en la seva dimensió expressiva i estètica.
- Expressió raonada d'opinions i judicis musicals, adoptant una actitud de diàleg i respecte.
- Interès per escoltar i conèixer obres i estils musicals diversos.

Interpretar i crear

- Interpretació d'obres musicals i pràctica de l'expressió corporal i la dansa utilitzant la veu, els instruments i el cos.
- Improvisació i creació de fragments i composicions musicals senzilles, reflexionant sobre els processos creatius i els components essencials del llenguatge musical.
- Desenvolupament d'habilitats i tècniques bàsiques d'improvisació i composició musical orientades a la creativitat i a l'expressió personal i col·lectiva.
- Desenvolupament d'habilitats i tècniques elementals de la veu i dels instruments musicals: afinació, precisió, dicció, fraseig i expressió.
- Lectura i escriptura de notació musical, també amb editors musicals, al servei de l'audició, la interpretació, la creació i la comprensió de la música.
- Utilització de dispositius i instruments electrònics a l'abast per a la creació, interpretació, enregistrament i anàlisi de peces i activitats musicals.

Dimensió social i cultural

- Coneixement i valoració de manifestacions i obres musicals significatives del patrimoni musical català i universal.
- Aproximació a la pluralitat d'estils i corrents musicals actuals i als seus valors culturals i socials.
- Utilització de fonts d'informació diverses i plurals, per al coneixement de la música.
- Valoració crítica de la presència del so i la música en el propi entorn, i del seu consum en la societat actual.
- Valoració de la pràctica musical com a font de coneixement, d'expressió i de gaudi personal.

Continguts comuns amb altres matèries

- **Tecnologia:**
  - Ús de dispositius i instruments electrònics.

- **Llengües**
  - Expressió raonada d'opinions i judicis musicals.
- **Educació Física**
  - Pràctica de l'expressió corporal i la dansa com a part de la interpretació i creació musicals.
- **Educació visual i plàstica**
  - Ús de diferents tipus de llenguatges (icònics, simbòlics, audiovisuals...) per interpretar la realitat i per comunicar els resultats d'una recerca.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Utilitzar l'escolta atenta per a memoritzar, comprendre i reflexionar sobre la música actual de forma personal, crítica i creativa.
- Crear, individualment o en grup, fragments o frases musicals amb la veu i/o els instruments escolars, mostrant iniciativa, creativitat i imaginació.
- Participar en la interpretació en grup d'obres musicals senzilles de forma activa i cooperativa, assumint les responsabilitats pròpies de la interpretació pública.
- Utilitzar, de forma autònoma i eficaç, els recursos bàsics que ofereixen la tecnologia musical i les TIC per a la interpretació musical i per a la recerca d'informació.
- Expressar opinions musicals pròpies, fonamentant-les en els valors estètics, culturals i socials que encarnen les opcions fetes.
- Identificar, en l'àmbit quotidià, els diferents usos i funcions de la música i la seva presència social, apreciànt críticament les seves múltiples facetes.
- Expressar una opinió raonada sobre esdeveniments musicals del món actual.
- Participar en projectes musicals col·lectius, mostrant bons hàbits de treball personal i de treball en equip.
- Comunicar, de forma oral o escrita, els coneixements musicals adquirits utilitzant correctament el vocabulari musical específic.

Quart curs (optativa)

CONTINGUTS

Escoltar i comprendre

- Aprofundiment en l'escolta atenta, l'escolta memorística, l'escolta comprensiva, l'escolta reflexiva i l'escolta creativa.
- Identificació i anàlisi auditiva d'elements significatius d'estils, gèneres i formes en obres i pràctiques musicals diverses.
- Comprensió i valoració d'obres i pràctiques musicals en la seva dimensió expressiva, estètica, comunicativa i social.
- Expressió raonada d'opinions i judicis musicals, oralment i per escrit, emprant un vocabulari adequat i adoptant una actitud de diàleg i respecte.
- Interès per escoltar i conèixer obres i estils musicals diversos.
- Reflexió sobre la presència social de la música i consideració de la importància d'un entorn sonor saludable.

Interpretar i crear

- Aprofundiment en la interpretació d'obres musicals i en la pràctica de l'expressió corporal i la dansa utilitzant la veu, els instruments i el cos.
- Improvisació i creació d'arranjaments i composicions musicals senzilles, reflexionant sobre els processos creatius i els components idiomàtics dels estils musicals.
- Aprofundiment en el desenvolupament d'habilitats i tècniques bàsiques d'improvisació i composició musical orientades a la creativitat i a l'expressió personal i col·lectiva.
- Aprofundiment en el desenvolupament d'habilitats i tècniques elementals de la veu i dels instruments musicals emprats.
- Utilització de recursos informàtics i electrònics com a eines per a l'escolta, la interpretació, la creació, l'edició, l'enregistrament i la difusió de fragments i obres musicals.
- Realització d'audicions o concerts i participació activa en les seves fases de planificació, assaig, execució, direcció i avaluació.

Dimensió social i cultural

- Coneixement i valoració d'obres i estils musicals significatius de la música culta catalana i occidental.
- Aproximació a la pluralitat de tradicions musicals del món i als seus valors culturals i estètics.
- Utilització de fonts d'informació diverses i plurals per al coneixement de la música i del seu context històric, cultural i social.
- Anàlisi de les relacions de la música amb el cinema, el teatre, els mitjans de comunicació, la publicitat, els videojocs i la indústria musical.
- Utilització correcta del vocabulari musical específic per a descriure i explicar els components essencials d'estils, gèneres i cultures musicals diverses.
- Coneixement dels recursos per a la creació, interpretació, enregistrament i difusió de produccions sonores i audiovisuals que ofereixen les tecnologies de la

informació i la comunicació i disposició a emprar-los de forma cívica i responsable.

CRITERIS D'AVAUACIÓ

- Utilitzar l'escolta atenta per a memoritzar, comprendre i reflexionar sobre la música actual i la música del passat de forma personal, crítica i creativa.
- Crear, individualment o en grup, breus peces musicals amb la veu i/o els instruments escolars, mostrant iniciativa, creativitat i imaginació.
- Participar en la interpretació en grup d'obres musicals senzilles de forma activa i cooperativa, assumint les responsabilitats pròpies de la interpretació pública.
- Identificar i comprendre auditivament els elements significatius d'estils i gèneres musicals en fragments d'obres representatives del patrimoni musical universal.
- Utilitzar els recursos bàsics que ofereixen la tecnologia musical i les TIC per a la producció, enregistrament i difusió de la música, de forma autònoma i eficaç.
- Exposar valoracions i judicis estètics propis referits a obres musicals de tradicions i cultures diverses, argumentant-los amb criteris artístics i mostrant interès i respecte per les valoracions diferents.
- Identificar, en l'àmbit quotidià i històric, els diferents usos i funcions de la música i la seva presència social, apreciand críticament les seves múltiples facetes.
- Reflexionar sobre els usos de la música en el món actual de forma crítica, raonada i respectuosa.
- Dur a terme projectes musicals col·lectius, mostrant bons hàbits de treball personal i de treball en equip.
- Comunicar, de forma oral o escrita, els coneixements musicals adquirits utilitzant correctament el vocabulari musical específic.

PROVISA